

Strategia

sectorială de cheltuieli în domeniul educației , 2015-2017

1. Analiza sectorului și tendințele principale

1.1 Prezentarea generală a sectorului

Rolul sectorului învățământului constă în asigurarea prestării serviciilor educaționale necesare pentru dezvoltarea capitalului uman. Responsabilitatea elaborării politicilor publice de dezvoltarea sistemului educației și a Cadrului bugetar pe termen mediu, precum și asigurarea realizării acestora îi revine Ministerului Educației, care este organul central de specialitate al administrației publice care promovează politica de stat în domeniul educației, elaborează și implementează strategiile de dezvoltare și cele de asigurare a calității în sfera educației.

Misiunea Ministerului constă în elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul educației, racordate la tendințele internaționale de dezvoltare social-economică, determinarea orientărilor strategice de dezvoltare, modernizare continuă și integrare a sistemului educațional din Republica Moldova în sistemul european al învățământului, formarea profesională și asigurarea accesului la educație și la realizările științifice pentru toți cetățenii Republicii Moldova pe parcursul întregii vieți.

1.2 Sursele de finanțare și subprograme

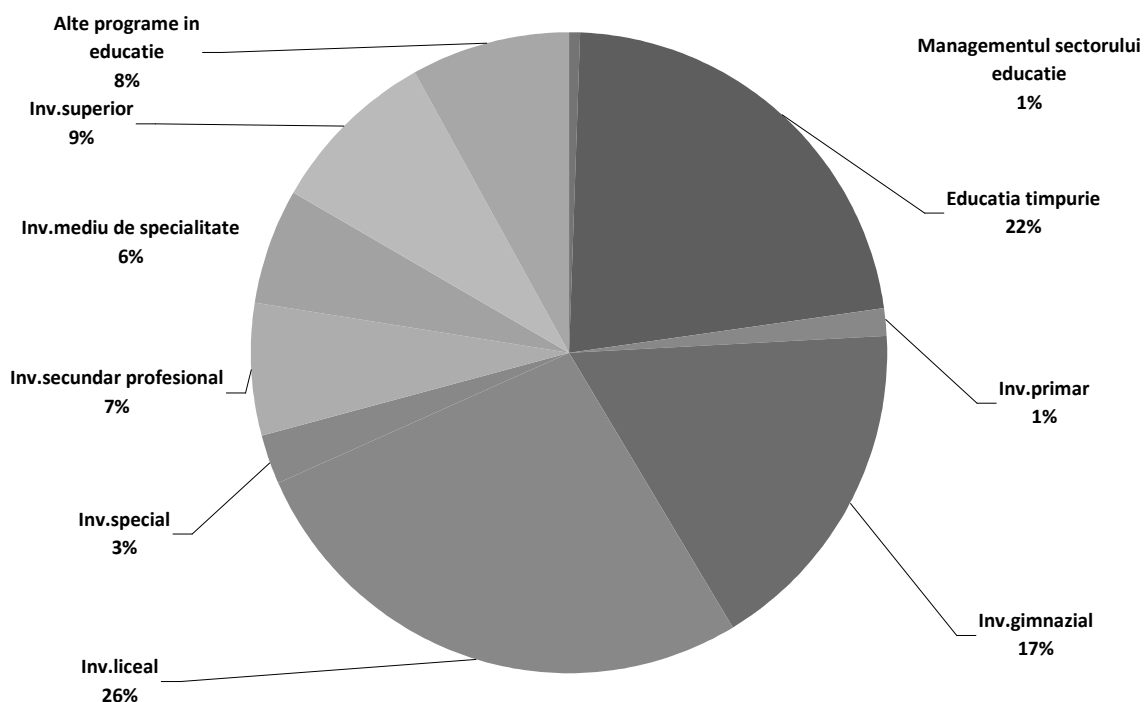
Subprogramele din sectorul educației sunt finanțate din următoarele surse principale:

- Bugetul de Stat (BS)
- Bugetele autorităților administrativ teritoriale
- Asistența din partea donatorilor.

Sistemul educațional din Republica Moldova trebuie să sporească accesul și gradul de participare la educație și formare profesională pe parcursul întregii vieți, să asigure relevanța studiilor pentru viață, cetățenie activă și succes în carieră, să dezvolte, să sprijine și să motiveze cadrele didactice pentru asigurarea educației de calitate, să proiecteze și instituționalizeze un sistem eficient de evaluare, monitorizare și de asigurare a calității, să îmbunătățească managementul resurselor în educație.

Pentru atingerea acestor obiective se necesită realizarea reformelor în educație.

Figura1: Ponderea cheltuielilor pe subprograme pentru anul 2015

Sursa: Plafoane CBTM 2015-2017, Ministerul Finanțelor

Ministerul Educației a identificat 15 subprograme de cheltuieli în educație. Cea mai mare parte a mijloacelor financiare planificate pentru 2014 revin subprogramului ”Învățământ liceal”-2 120,4 milioane lei, urmat de subprogramul ”Educație timpurie” – 1 746,5 milioane lei. Alte subprograme consumă 4 087,5 milioane lei. din bugetul sectorial.

În figura 1 este prezentată ponderea subprogramelor în bugetul total al educației. Sumele pentru subprogramele 11-16 sunt indicate împreună și contribuie 8 la sută din bugetul total al educației.

Subprogramele identificate în cadrul sectorului și sursele de finanțare sunt următoarele:

Subprogramul 01 „Politici și management în domeniul învățământului”

Subprogramul 02 „Educație timpurie”

Subprogramul 03 „Învățământ primar”

Subprogramul 04 „Învățământ gimnazial”

Subprogramul 05 „Învățământ special”

Subprogramul 06 „Învățământ liceal”

Subprogramul 08 „Învățământ secundar profesional”

Subprogramul 09 „Învățământ mediu de specialitate”

Subprogramul 10 „Învățământ superior”

Subprogramul 11 „Învățământ postuniversitar

Subprogramul 12 „Perfecționarea cadrelor”

Subprogramul 13 ”Servicii generale în educație”

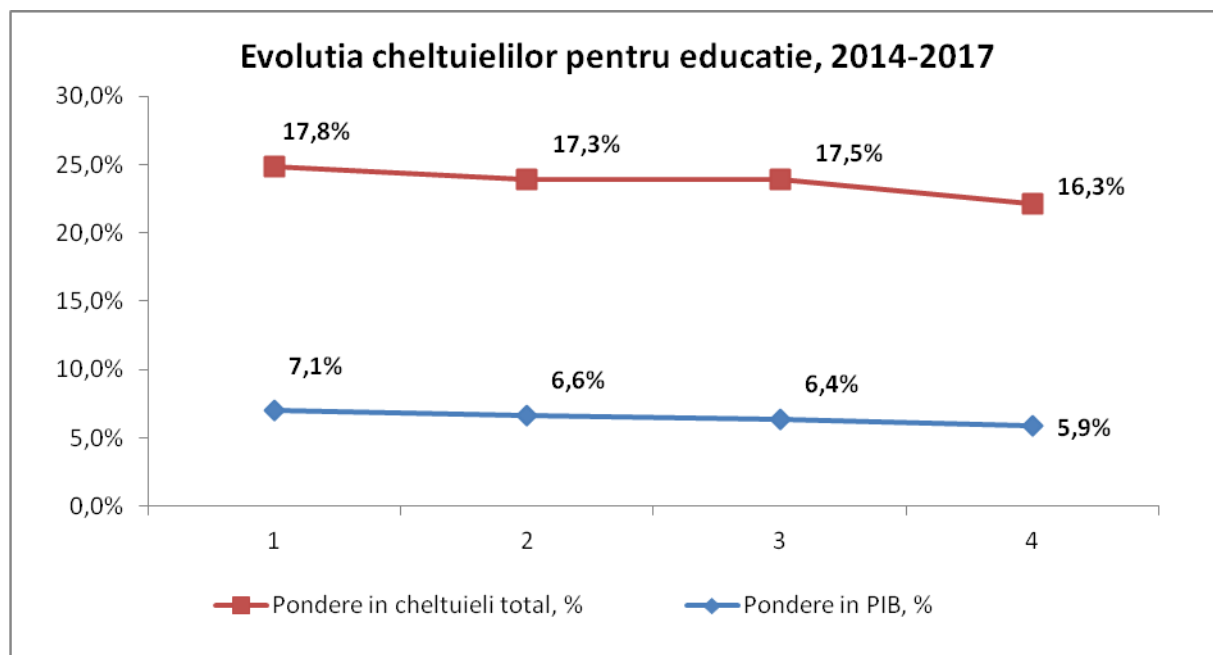
Subprogramul 14 ”Educație extrașcolară”

Subprogramul 15 „Curriculum școlar”

Subprogramul 16 „Asigurarea calității în învățământ”

În Republica Moldova, învățământul este unul predominant public, iar alocațiile bugetare sunt destul de mari. Astfel, pe parcursul anilor 2013–2014, cheltuielile au crescut cu 8,7 % de la 7088,0 milioane lei la 7702,3 milioane lei , constituind 17,8 % din total cheltuieli publice ale bugetului public național.

Figura 2: Evoluția cheltuielilor pentru educație, anii 2014-2017

Pentru următorii trei ani suma cheltuielilor în termeni absoluți crește, însă ca pondere în PIB și cheltuieli totale se micșorează (vezi figura 2). Cheltuielile pentru învățământ sunt asigurate din bugetul de stat și

bugetele unităților administrativ - teritoriale. Bugetelor unităților administrativ-teritoriale le revine 39 % din total cheltuieli pentru educație.

1.3 Provocările și problemele sectorului

Una din principalele provocări ale sectorului educației este eficientizarea utilizării mijloacelor bugetare. Actualmente, sectorul dat poate fi calificat ca fiind unul supradimensionat.

Totodată, situația privind accesul copiilor la *învățământul preșcolar* s-a ameliorat considerabil, numărul instituțiilor preșcolare s-a majorat cu 69 de unități la situația de 01.01.2013, comparativ cu anul 2008 sau cu 5% mai mult, constituind 1418 de unități.

Creșterea nativității și respectiv a numărului de copii de vîrstă preșcolară a majorat ponderea copiilor care frecventează instituțiile preșcolare. La 01.01.2013 în aceste instituții au fost cuprinși 141 083 de copii sau cu 13,9% mai mult față de anul 2008.

Astfel, rata de cuprindere în învățământul preșcolar în perioada 2008-2012 a crescut de la 74,4% pînă la 82,1%.

La 01.01.2013 în mediu la 100 de locuri în instituțiile preșcolare reveneau 84 de copii față de 77 de copii în anul 2008.

În 35 de instituții preșcolare au funcționat grupe specializate pentru copii cu necesități speciale cu numărul de 2,1 mii de copii.

La 01.01.2013 numărul cadrelor didactice în instituțiile preșcolare a constituit 12 532 de persoane, cu 1317 unități sau cu 10,5% mai mult decît în anul 2008.

Concomitent, în *învățământul primar și secundar general*, în perioada anilor 2008-2013 a fost înregistrată o diminuare considerabilă a contingentului de elevi din învățământul primar și secundar general – de la 436071 de elevi la 353100 de elevi sau cu 19,0 %. În același timp, numărul de personal didactic s-a diminuat cu 4886 (13,2 %), iar numărul de instituții cu 152 (9,0%). În anul 2013, raportul elev cadru / didactic constituia 16 persoane pentru învățământul primar, în învățământul gimnazial la un cadru didactic reveneau 9 elevi, iar în liceal 11.

Trendul descendent al numărului de elevi în învățământul primar și secundar general (-31,9%) a determinat și reducerea numărului de clase, respectiv cu 7108 clase (-29,0%) față de anul de studii 2005/06. , astfel, numărul mediu al elevilor în clasă a constituit 20 elevi per clasă comparativ cu 21 elevi în anul de studii 2005/06. Totodată, pe medii de reședință situația este diferită, în mediul urban acest indicator constituie 24 de elevi per clasă, iar în rural – 18 elevi.

Ca urmare a procesului de optimizare a rețelei instituțiilor de învățământ general, numărul instituțiilor de învățământ primar și secundar general s-a redus în anul de studii 2013-2014 în comparație cu 2008-2009 cu 9,0 %. În anul de studii 2013-2014 s-a micșorat și numărul elevilor cu 19% față de anul 2008-2009. În medie pe țară la 10 mii de locuitori au revenit 992 de elevi față de 1222 în anul 2008-2009.

Prin urmare, se impun în continuare acțiuni referitoare la implementarea reformei în educație, inclusiv prin ajustarea numărului unităților de personal și a instituțiilor de învățământ la numărul în declin al elevilor cuprinși în procesul educațional.

În învățământul secundar profesional la începutul anului de studii 2013-2014 în republică au activat 67 instituții de învățământ secundar profesional cu contingentul de 18248 de elevi, inclusiv 2 licee profesionale (cu 1379 de elevi), 44 școli profesionale (cu 14215 de elevi) și 21 școli de meserii (cu 2088 de elevi), din ele 6 unități pe lângă instituțiile penitenciare. Numărul elevilor în învățământul secundar profesional este în descreștere cu 6,8% față de anul de studii precedent. Repartizarea pe tipuri de școli relevă tendința de reducere a numărului de elevi cu 9 la sută în școli profesionale și cu 4 la sută în școli de meserii, iar în cazul liceelor profesionale fiind înregistrată o creștere cu 12 la sută.

În anul de studii 2013-2014, în instituțiile de învățământ secundar profesional au fost înmatriculate 11,2 mii persoane, cu 5,5% mai puțin față de anul de studii precedent. În baza studiilor gimnaziale au fost înmatriculați 9,4 mii persoane sau 83,9%. În același timp, 86,3% din persoanele înmatriculate în baza studiilor gimnaziale sunt absolvenții anului 2013. În cazul înmatriculării în baza studiilor medii de cultură generală și liceale (1,2 mii persoane), practic fiecare a doua persoană sunt absolvenți ai anului 2013.

În școlile profesionale au fost înmatriculați 8,3 mii de elevi, cu 0,6 mii de elevi mai puțin ca în anul precedent., din care 40,9% în grupe profesionale cu durata de studii de 3 ani. În liceele profesionale au fost înmatriculați 0,8 mii de elevi, cu 12,8% mai mult comparativ cu anul de studii 2012-2013. Ponderea celor înmatriculați în liceele profesionale în grupe profesionale cu durata de studii de 3 ani este de 47,8%. În școlile de meserii au fost înmatriculați 2,2 mii de elevi sau cu 4,3% mai puțin comparativ cu anul de studii 2012-2013. În anul 2013 numărul de absolvenți a constituit 10,4 mii de persoane, reducându-se cu 0,4 față de anul anterior. Fiecare al treilea absolvent a urmat paralel cu cursurile de instruire profesională și studiile generale. În anul de studii 2013-2014, numărul cadrelor didactice s-a micșorat cu 1,2% comparativ cu anul precedent, constituind 2144 de persoane.

În învățământul mediu de specialitate la începutul anului de studii 2013-2014, în republică au activat 45 de colegii, inclusiv 41 de colegii de stat și 4 colegii cu proprietate nestatală (cu 2 unități mai puțin comparativ cu anul de studii 2012-2013). Numărul total de elevi în colegii a constituit 29,3 mii de persoane, prezentând o micșorare cu 4,8% față de anul de studii precedent. În anul de studii 2013-2014, în colegii au fost înmatriculate 8,2 mii de persoane sau cu 6,8% mai puțin față de anul de studii precedent. Din numărul celor înmatriculați, în baza studiilor gimnaziale au fost admiși - 87,2%, studiilor liceale -11,1%, studiilor medii de cultură generală - 1,3% și studiilor secundar profesionale -0,4%. Comparativ cu anul de studii 2012-2013, se atestă o scădere cu 0,5 puncte procentuale a ponderii elevilor înmatriculați în baza studiilor secundar profesionale și cu 0,4 p.p în cazul celor înmatriculați în baza studiilor medii de cultură generală. În același timp, a crescut ponderea elevilor înmatriculați în baza studiilor liceale și gimnaziale (respectiv cu 0,9 p.p. și 0,1 p.p.). Din total persoane înmatriculate în baza studiilor gimnaziale, 96,7% sunt absolvenții anului 2013, iar în cazul celor cu studii liceale ponderea acestor absolvenți este de 76,3%. În anul 2013, au absolvit colegiile 7,4 mii de persoane, la nivelul anului anterior. Comparativ cu anul 2012 numărul absolvenților a fost în creștere în colegiile de stat (cu 2,4%) și în descreștere în cele nestatale (cu 27,2%). Din numărul total de absolvenți, 81,3% au urmat studii integrate: liceale și cursurile de specialitate. În anul de studii 2013-2014, numărul cadrelor didactice s-a micșorat cu 3% comparativ cu anul precedent, constituind 2475 de persoane.

În învățământul superior în anul de studii 2013-2014, numărul total al instituțiilor de învățământ a fost de 32 unități, inclusiv 19 instituții de stat și 13 instituții nestatale. Numărul instituțiilor nestatale s-a micșorat cu 2 unități comparativ cu anul de studii precedent. Două din cele 19 instituții de stat au doar Ciclul II – studii superioare de masterat. La începutul anului de studii 2013-2014, numărul studenților a constituit 97 285 de persoane (cu excepția studenților străini) din care 78 919 (81,1%) își fac studiile în instituțiile de stat. Numărul total de studenți în învățământul superior s-a diminuat cu 5173 de persoane comparativ cu anul de studii 2012-2013 sau cu 5%. Numărul studenților în instituțiile de stat în anul de studii 2013-2014, comparativ cu anul precedent a scăzut cu 4,9%, iar în instituțiile nestatale cu 5,6 %. În medie la 10 mii de locuitori revin 273 de studenți din instituțiile de învățământ superior, comparativ cu 288 de studenți în anul de studii precedent. Contingentul de studenți la zi s-a diminuat, în comparație cu anul precedent, atât în instituțiile de stat (cu 4326 de persoane), cât și în cele nestatale (cu 1575 de persoane). Totodată, în instituțiile de stat mai semnificativ a scăzut numărul de studenți care își fac studiile în bază de contract (cu 3996 de persoane). În general, studiile universitare devin din ce în ce mai accesibile, iar limitările de vârstă au fost excluse.

La fel, numărul mare de studenți în învățământul superior, comparativ cu numărul mult mai mic al persoanelor care își fac studiile în învățământul secundar profesional și mediu de specialitate demonstrează faptul că studiile universitare reprezintă o prioritate pentru cetățenii Republicii Moldova. Popularitatea învățământului superior este în creștere, cu toate că ponderea studenților care urmează studiile în bază de contract în instituțiile de stat este de 64,4% față de 65,9% în anul de studii 2012-2013. Pe forme de învățământ situația se prezintă astfel: la frecvență redusă majoritatea studenților sunt înscriși în bază de contract (92,2% față de 92,5% în anul de studii 2012-2013), iar în cazul învățământului de zi, respectiv, 51,3% față de 54,4%.

Totodată, instituțiile de învățământ superior nu sînt adaptate suficient nici pentru instruirea modernă, nici pentru a răspunde solicitărilor persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Acestea duc lipsă de infrastructură de acces în blocurile de studii și cămine, de tehnologii specifice de instruire și programe de studii centrate pe student. Baza tehnico-materială nu permite implementarea noilor tehnologii didactice și realizarea cercetărilor relevante pentru piață.

O altă provocare importantă ce urmează a fi evidențiată este necesitatea acută în consolidarea bazei didactico-materiale a instituțiilor de învățământ, deoarece majoritatea materialelor didactice, tehnologiilor, infrastructura sunt uzate moral și tehnic – un factor de bază ce contribuie la obținerea rezultatelor modeste în

învățământ, comparativ cu alte țări, dar și la atestarea lacunelor în pregătirea studenților în ceea ce privește dezvoltarea abilităților corespunzătoare cu cerințele pieței muncii. În pofida volumului mare de alocații în sistemul de învățământ, această problemă este condiționată, în mare parte, de insuficiența alocațiilor pentru modernizarea infrastructurii și a materialelor necesare, ce este determinată de ponderea majoră a cheltuielilor salariale în totalul cheltuielilor publice pentru învățământ.

Prin urmare, se evidențiază următoarele probleme ale sectorului:

- Ineficiența utilizării alocațiilor financiare din sector;
- Rețelele claselor și a instituțiilor neadaptate la numărul de elevi/studenți;
- Insuficiența cheltuielilor pentru consolidarea bazei tehnice și didactico-materiale a instituțiilor;
- Accesul limitat la servicii educaționale de calitate;
- Lipsa practicii educației incluzive.

1.4 Principalele priorități de politică pe termen mediu sunt următoarele:

- Eficientizarea utilizării alocațiilor financiare, îmbunătățirea bazei tehnico-materiale, asigurarea unui randament educațional înalt și oferirea unei remunerări adecvate angajaților din sectorul educației;
- Adaptarea numărului și tipurilor de grădinițe și școli la numărul de copii și elevi din fiecare localitate, luând în considerare și prognozele demografice existente;
- Promovarea educației incluzive pentru antrenarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în activități cu caracter instructiv-educativ;
- Diversificarea și intensificarea educației extracurriculare;
- Reformarea sistemului de instituții rezidențiale prin promovarea politicilor și programelor de dezinstituționalizare a copiilor;
- Implementarea continuă a noii formulei de finanțare în sistemul educațional.

1.5 Structura instituțională curentă a sectorului

La începutul anului de studii 2013-2014 în Republica Moldova activează 2936 de instituții de învățământ, cu numărul total de 638 967 de copii/elevi/studenți inclusiv: 1418 de instituții preșcolare (la situația 01.01.2013) cu numărul de 141083 de copii, 1374 de instituții primare și secundare generale în care studiază 353100 de elevi, 67 de instituții secundare profesionale cu numărul de 18248 de elevi, 45 de colegii cu 29251 de elevi și 32 de instituții de învățământ superior cu contingentul de 97 285 de studenți.

Comparativ cu anul de studii 2008-2009 numărul total al instituțiilor de învățământ s-a micșorat cu 9,6%. Totodată, numărul de instituții de învățământ preșcolar a fost în creștere cu 5,1%, iar numărul instituțiilor de învățământ primar și secundar învățământ general – s-a redus cu 9,0%.

Numărul cadrelor didactice în republică a constituit 54 951 și s-a diminuat față de anul precedent de studii cu 2,3 mii persoane sau cu 4,1%.

Situația demografică în Republica Moldova determină nivelul de participare a populației la procesul de educație. În grupa de vârstă a populației de 3-23 de ani s-a înregistrat o micșorare cu 12,6%, iar numărul persoanelor cuprinse în procesul de educație (3-23 de ani) s-a redus cu 10%.

Rata de cuprindere în învățământ în cazul persoanelor de vârstă tipică pentru învățământul general obligatoriu de 7-15 ani este de 88,4%, în diminuare cu 1,1% față de anul de studii 2008-2009. Cea mai mică rată de cuprindere în învățământ (28,8%) a fost caracteristică pentru grupa de vârstă 19-23 de ani, totodată înregistrând în anul acesta o valoare maximală pe parcursul ultimilor 5 ani (inclusiv instituții extrașcolare, tabere de odihnă, cabinete metodice, etc.).

În subordinea Ministerului Educației și finanțate din bugetul de stat sunt 142 de instituții de învățământ.

1.6 Schimbări instituționale recente și preconizate

- În total au fost renovate 29 instituții preșcolare, 15 din ele s-au deschis deja pentru circa 1800 copii.

Instituțiile au fost dotate cu mobilier, jucării, materiale didactice, cărți pentru copii;

- 300 de mentori locali au fost instruiți în aplicarea standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani și în activități de mentorat;

- 1445 de cadre didactice au fost instruite;

- la situația din 01.09.2013 funcționează 200 de școli de circumscripție;

- în temeiul propunerilor autorităților publice – locale, în republică au fost reorganizate 42 de instituții și 16 instituții au încetat activitatea;

- formula de finanțare pe bază de cost standard per elev a fost implementată la nivel național începând cu 01.01.2013 (100%);
- utilizarea software educaționale în 80 de licee la 4 discipline în 2013;
- au fost elaborate și aprobate 6 standarde ocupaționale și au fost elaborate 6 curricula (3 curricula implementate, 3 curricula pilotate);
- s-au efectuat reparații în 5 cămine;
- a fost renovată baza tehnico-materială și didactică în 8 instituții de învățământ mediu de specialitate;
- în scopul lichidării graduale a instituțiilor de învățământ mediu de specialitate cu profil pedagogic a fost sistată admiterea în 3 colegii pedagogice;
- a fost elaborată schema tip pentru Cadrul Național de Calificări (CNC) și Standardul profesional la 57 specialități. Au fost editate și puse în aplicare 3 CNC pe 3 domenii de formare profesională (inginerie, economie, științe agricole);
- s-a efectuat reparația blocurilor la 3 colegii;
- s-a efectuat trecerea instituțiilor de învățământ superior din subordinea ME la principiile autonomiei financiare;
- la modulul Psihopedagogia au fost instruiți: tineri specialiști -271 de persoane; noi angajați – 67 de persoane; educatori -317 de persoane;
- au fost atestate 6421 cadre didactice;
- a fost creat Sistemul informațional de management în educație (EMIS).

2. Analiza programului de cheltuieli pentru sectorul educației

(Programul Învățământ public și serviciile de educație)

Probleme-cheie/obiective de politici	Acțiuni prioritare pentru atingerea obiectivelor	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatori de monitorizare
		2015	2016	2017	
1	2	3	4	5	6
Subprogramul 01 „Politici și management în domeniul învățământului” include formularea politicilor pentru toate serviciile educaționale, activitățile administrative și de management la nivel central și local, inclusiv de politici și planificare, elaborarea bugetului, managementul resurselor, toate activitățile pedagogice și relațiile cu alte ministere.					
Scopul subprogramului: Elaborarea politicilor educaționale.					
A. Probleme cheie -Capacități insuficiente de formulare/planificare/bugetare a politicilor în domeniu -Fluxul de cadre la nivelul local creează necesități continue în formare și suport în procesul aplicării formulei de finanțare în bază de cost per elev -Necesitatea continua de evaluare a progresului elevilor în achiziția competențelor de bază în mod standardizat obiectiv, comparabil cu alte țări (PISA) Necesitatea reorganizării învățământului și reformării instituțiilor de învățământ artistic pentru asigurarea calității formării profesioniștilor în domeniu -Necesitatea de a asigura monitorizarea video a examenelor de bacalaureat în toate centrele, în legătură cu creșterea numărului de candidați la sesiunea 2015 în comparație cu sesiunea 2014.	A. Acțiuni curente - Asigurarea managementului în domeniul învățământului - Asigurarea managementului Proiectului Reforma învățământului în Moldova (PRIM-WB) - Îmbunătățirea calității sistemului informațional și de management al datelor în învățământul secundar general (EMIS) - (PRIM-WB) - Elaborarea cadrului normativ corespunzător reformei învățământului artistic; - Evaluarea capacităților de management și marketing cultural ale administratorilor instituțiilor de învățământ artistic.	50137,2	53696,2	54256,1	-Raportarea și debursarea indicatorilor aferenți debursărilor: 4 indicatori în anul 2015 3 indicatori în anul 2016 2 indicatori în anul 2017 -Date ajustate în sistem anual -Cadru normativ elaborat până în anul 2016 - 9 instituții de învățământ artistic evaluate din punct de vedere managerial către 2016
		2765,7	2544,3	3008,0	
		26,4	26,4	26,4	
B. Obiective de politici pe termen mediu:	B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficientă a resurselor				

<p>- Consolidarea capacităților administrative, privind elaborarea și monitorizarea politicilor strategice în sector</p>	<p>-Estimarea costurilor și beneficiilor reformei precum și pregătirea planului de reformare a instituțiilor de învățământ artistic în baza acestora <u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p>				<p>-Plan de reformare elaborat în anul 2015</p>
	<p>- Elaborarea unui sistem nou de remunerare a cadrelor didactice și de conducere din școli (PRIM - BM)</p>	461,3	461,3		<p>- Proiect de act normativ elaborat în anul 2015</p>
<p>- Administrarea activităților de evaluare a randamentului școlar (PISA-testarea internațională a elevilor) în anul 2015.</p>	<p>- Acțiuni de pregătire pentru evaluarea PISA (PRIM-BM)</p>	470,6	470,6	470,6	<p>- Testarea PISA în anul 2015 efectuată în termen</p>
	<p>- Managementul lucrărilor civile de reconstrucție a școlilor de circumscripție (PRIM - BM)</p>	1054,4	1074,4	1090,4	<p>Reparații efectuate în anii: -2015-20 școli -2016-27 școli -2017- 26 școli</p>
<p>-Elaborarea planului de reformare/restructurare a instituțiilor de învățământ artistic; -Reorganizarea învățământului artistic pentru asigurarea calității formării profesioniștilor în domeniu</p>	<p>- Monitorizarea implementării procesului de reorganizare a sistemului educației artistice începând cu anul 2017 -Securizarea datelor cu caracter personal, necesitatea de a crea condiții mai bune elevilor și de a asigura o evaluare corectă și obiectivă în cadrul examenelor de bacalaureat.</p>				<p>-Raport de monitorizare a procesului de reorganizare elaborat în anul 2017 -Date cu caracter personal securizate -Condiții pentru susținerea examenelor și evaluarea corectă și obiectivă asigurate.</p>
<p>Costul subprogramului</p>		54915,6	58273,2	58851,5	
<p>Solicitări suplimentare</p>		2000,0	2000,0	2000,0	
<p>Subprogramul 02 „Educație timpurie” include sistemul de instituții de educație pentru copiii de 3-6(7)ani de diverse tipuri, cu diferite programe de funcționare, care activează în conformitate cu standardele educaționale de stat. Toate activitățile ce țin de organizarea funcționării și întreținerea instituțiilor preșcolare se efectuează din contul bugetelor unităților administrativ-teritoriale și proiecte de asistență tehnică și investiționale.</p>					
<p>Scopul subprogramului: Pregătirea multilaterală a copilului pentru viață, în vederea integrării în activitatea școlară, dezvoltarea capacităților creative, prin valorificarea potențialului psihofiziologic și intelectual al acestuia.</p>					

<u>A. Probleme cheie</u>	<u>A. Acțiuni curente</u>				
<p data-bbox="157 89 451 121">A. Probleme cheie</p> <p data-bbox="52 154 493 422">-Nivelul redus al ratei de înrolare a copiilor de 3-5 ani în instituțiile preșcolare, în special, în mediul rural - Insuficiența jucăriilor, cărților și materialelor didactice și deteriorarea bazei tehnico-materiale în instituțiile preșcolare</p> <p data-bbox="52 592 493 690">-Accesul insuficient al copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) la învățământul preșcolar</p> <p data-bbox="52 1031 493 1128">Cadrul normativ insuficient privind asigurarea implementării educației incluzive</p> <p data-bbox="52 1226 493 1388">- Finanțarea instituțiilor preșcolare în baza unei metodologii de finanțare depășite și mecanisme rigide de finanțare a educației incluzive</p>	<p data-bbox="556 89 808 121">A. Acțiuni curente</p> <p data-bbox="504 186 976 422">- Susținerea învățământului preșcolar, inclusiv prin: asigurarea cu materiale didactice; modernizarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor; dezvoltarea rețelei de instituții, asigurarea programelor de alimentare a copiilor etc.</p> <p data-bbox="504 592 976 657">- Dezvoltarea serviciilor de educație incluzivă în instituțiile preșcolare</p> <p data-bbox="504 722 976 820">- Perfecționarea actelor normative privind implementarea educației incluzive</p> <p data-bbox="504 1128 976 1193"><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p> <p data-bbox="504 1226 976 1323">- Elaborarea și pilotarea mecanismelor noi de finanțare a instituțiilor preșcolare (UNICEF)</p>	<p data-bbox="1029 186 1165 219">1668655,8</p> <p data-bbox="1029 609 1144 641">26681,1</p>	<p data-bbox="1239 186 1375 219">1669566,4</p> <p data-bbox="1239 609 1354 641">26681,1</p>	<p data-bbox="1428 186 1564 219">1669566,4</p> <p data-bbox="1428 609 1543 641">26681,1</p>	<p data-bbox="1585 251 1953 381">- Circa 200 de instituții preșcolare asigurate cu baza tehnico-materială și materiale didactice</p> <p data-bbox="1585 625 1953 885">-30 % de copii din numărul total evaluați anual - evaluarea tuturor dosarelor depuse în termen real cu acordarea categoriei CES corespunzătoare - cadru normativ privind copii cu CES elaborat în anul 2017</p> <p data-bbox="1585 925 1953 990">-70 de servicii de suport create către anul 2017</p> <p data-bbox="1585 1031 1953 1128">- 10% din copii cu CES încadrați anual în învățământul preșcolar</p> <p data-bbox="1585 1226 1953 1356">- Mecanism nou și eficient de finanțare a instituțiilor preșcolare elaborat și pilotat în anul 2015</p>

<p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Majorarea în anul 2015 a ratei de înrolare în programele preșcolare pînă la 78 la sută pentru copiii cu vârsta de 3-5 ani și pînă la 98 la sută pentru copiii de 5-7 ani - Revitalizarea a circa 300 instituții preșcolare din mediul rural pînă la sfîrșitul anului 2015 și consolidarea bazei materiale și didactice a acestora - Sporirea calității educației preșcolare prin activități de mentorat - Elaborarea și pilotarea unei formule de finanțare noi în anul 2015, inclusiv coeficienții grupurilor cu CES pentru facilitarea educației incluzive 	<p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Renovarea instituțiilor preșcolare - Prestarea serviciilor de dezvoltare profesională la locul de muncă (servicii de mentorat) (PGE) - Formarea cadrelor didactice, din comunitate în lucrul cu familia privind educația incluzivă(PGE) 		80000,0	80000,0	<ul style="list-style-type: none"> - 98 la sută de copii de vîrsta 5-6 (7) ani, încadrați în programe educaționale în anul 2015 - 78 la sută de copii de de vîrsta 3-5 ani, încadrați în programe educaționale în anul 2015 - 100 % de copii alimentați anual - Circa 300 de instituții preșcolare renovate către anul 2017 - 4000 de cadre didactice mentorat anual - 1000 de cadre didactice instruite anual
<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea și asigurarea educației incluzive în instituțiile preșcolare prin dezvoltarea serviciilor de educație incluzivă 	<ul style="list-style-type: none"> -Majorarea cheltuielilor de personal, conform politicii salariale -Îmbunătățirea programelor de alimentare 	51187,7	67675,4	67675,4	
<ul style="list-style-type: none"> -Armonizarea cadrului normativ național de dezvoltare a educației incluzive în vederea asigurării accesului la o educație de calitate pentru fiecare copil, inclusiv pentru 					

persoanele cu cerințe educaționale speciale					
Costul subprogramului		1746524,6	1887322,9	1887322,9	
Subprogramul 03 „Învățământ primar” include toate activitățile de formare a copilului din clasele I-IV ca personalitate liberă și creativă, de dezvoltare a capacităților intelectuale, a deprinderilor de citit, scris și calcul, asigurând dezvoltarea aptitudinilor de comunicare și a competențelor fundamentale necesare continuării studiilor de învățământ gimnazial și se organizează ca învățământ de zi în instituțiile de tip Școală primară, și Școală primară – grădiniță.					
Scopul subprogramului: Dezvoltarea competențelor copiilor, concepute drept nivel definitoriu în formarea personalității, orientat către treapta gimnazială de învățământ					
A. Probleme cheie	A. Acțiuni curente				
- Utilizarea ineficientă a capacității de proiect a școlilor, ca urmare a diminuării contingentului de elevi	- Asigurarea activității continue a școlilor primare și școlilor primare – grădinițe, inclusiv:	95561,0	95561,0	95561,0	
	- consolidarea bazei tehnico-materiale a școlilor primare, școlilor primare-grădinițe;	1880,8	1880,8	1880,8	- 94,0 la sută de elevi încadrați anual în învățământul primar
	-asigurarea programelor de alimentare;	11509,7	11509,7	11509,7	-100% de elevi din clasele I-IV, incluși în programele de alimentare
	- dezvoltarea serviciilor de educație incluzivă în instituțiile din învățământul primar;	2170,6	2170,6	2170,6	
- Degradarea fizică a edificiilor și uzura morală a bazei tehnico-materiale și didactice a instituțiilor de învățământ primar, fapt ce influențează negativ calitatea procesului educațional					- 10% de școli cu baza tehnico-materială renovată, corespunzător în anii 2015, 2016, 2017.

- Insuficiența echipamentului și soft-urilor educaționale necesare pentru asigurarea calității procesului de predare-învățare-evaluare

-Cadrul normativ insuficient privind asigurarea implementării educației incluzive

-Accesul insuficient al copiilor cu cerințe educaționale speciale la învățământul primar

-Mecanisme rigide de finanțare a educației incluzive

B. Obiective de politici pe termen mediu

-Armonizarea cadrului normativ național de dezvoltare a educației incluzive în vederea asigurării accesului la o educație de calitate pentru fiecare copil, inclusiv pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale

- Perfecționarea actelor normative privind implementarea educației incluzive

B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor

- Reorganizarea Școlilor primare

- Ajustarea formulei de finanțare per elev , inclusiv coeficienții grupurilor cu CES pentru facilitarea educației incluzive

-16, 14, 12 elevi per computer, corespunzător în anii 2015,2016,2017

- cadru normativ privind copii cu CES elaborat

-30 la sută din numărul de elevi cl. I-IV evaluați
- evaluarea tuturor dosarelor depuse în termen real cu acordarea categoriei CES corespunzătoare

-50 de servicii de suport create

- 10 la sută din copii cu CES încadrați în învățământul primar anual

- 5 la sută anual din instituții de învățământ primar, optimizate și reorganizate
-Formulă de finanțare implementată

<p>Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem educațional prin creșterea anuală cu cel puțin 10% a accesului elevilor cu CES la învățământul primar</p> <p>-Ajustarea formulei de finanțare per elev , inclusiv coeficienții grupurilor cu CES pentru facilitarea educației incluzive</p>	<p>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</p> <p>-Renovarea instituțiilor de învățământ primar</p> <p>- Majorarea cheltuielilor de personal, conform politicii salariale</p> <p>- Îmbunătățirea programelor de alimentare</p>	<p>4626,8</p>	<p>1946,7</p> <p>6117,1</p> <p>3586,7</p>	<p>1946,7</p> <p>6117,1</p> <p>3586,7</p>	
Costul subprogramului		115748,9	122772,6	122772,6	
<p>Subprogramul 04 „Învățământ gimnazial” include activitățile ce țin de organizarea procesului de instruire în clasele gimnaziale (V -IX) și de întreținere a instituțiilor respective</p>					
<p>Scopul subprogramului: Dezvoltarea competențelor elevilor concepute drept nivel definitoriu în formarea personalității orientate către următoarea treaptă de școlaritate.</p>					
<p>A. Probleme cheie</p> <p>- Utilizarea ineficientă a capacității de proiect a școlilor, ca urmare a diminuării contingentului de elevi</p> <p>- Asigurarea insuficientă a transportării elevilor la școlile de circumscripție limitează accesul copiilor la educație de calitate</p>	<p>A. Acțiuni curente</p> <p>- Asigurarea activității continue a gimnaziilor, inclusiv:</p> <p>- procurarea transportului școlar;</p> <p>- consolidarea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor;</p>	<p>1159780,1</p> <p>32000,0</p> <p>21295,9</p>	<p>1173429,4</p> <p>32000,0</p> <p>21295,9</p>	<p>1173429,4</p> <p>32000,0</p> <p>21295,9</p>	<p>- 89,0 la sută de elevi încadrați în învățământul gimnazial anual</p> <p>- 99,0 la sută de elevi care necesită transportare, asigurați cu transport școlar anual</p>

	- asigurarea programelor de alimentare;	54061,2	54061,2	54061,2	- 100 % de elevi din treapta primară din gimnazii, incluși în programele anuale de alimentare.
- Degradarea fizică a edificiilor și uzura morală a bazei tehnico-materiale și didactice a instituțiilor de învățământ, fapt ce influențează negativ calitatea procesului educațional	-dezvoltarea serviciilor de educație incluzivă în gimnazii	25770,1	25770,1	25770,1	-30, 50,70 la sută de instituții care corespund standardelor de calitate corespunzător în 2015, 2016,2017.
- Insuficiența echipamentului și soft-urilor educaționale necesare pentru asigurarea calității procesului de predare-învățare-evaluare Cadrul normativ insuficient privind asigurarea implementării educației incluzive	- fortificarea școlilor de circumscriptie conform standardelor școlare etc. - Perfecționarea actelor normative privind implementarea educației incluzive	90237,3	90237,3	90237,3	-16, 14, 12 elevi per computer, corespunzător în anii 2015,2016,2017 - cadru normativ privind copii cu CES elaborat în anul 2015
-Accesul insuficient al copiilor cu cerințe educaționale speciale la învățământul gimnazial					-30 la sută de elevi evaluați, - evaluarea tuturor dosarelor depuse în termen real cu acordarea categoriei CES corespunzătoare
- Mecanisme rigide de finanțare a educației incluzive					-30 de servicii de suport create - 10 la sută din copii cu CES în cadrați anual în învățământul gimnazial
	B. <u>Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u>				

B. Obiective de politici pe termen mediu

Armonizarea cadrului normativ național de dezvoltare a educației incluzive în vederea asigurării accesului la o educație de calitate pentru fiecare copil, inclusiv pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale

- Ajustarea rețelei școlare la schimbările demografice
- Asigurarea transportării tuturor elevilor care învață în altă localitate
- Implementarea Standardelor de asigurare a calității pentru școlile de circumscripție
- Dotarea cu echipament TIC și implementarea soft-urilor educaționale în procesul predării - învățării -evaluării la 50% discipline în 15 instituții la nivelul unei clase anual
 - Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem educațional
 - Creșterea anuală cu cel puțin 10% a accesului copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) la învățământul gimnazial
- Ajustarea formulei de finanțare

-Ajustarea formulei de finanțare per elev , inclusiv coeficienții grupurilor cu CES pentru facilitarea educației incluzive

- Reorganizarea și optimizarea instituțiilor de învățământ

C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017

- Fortificarea și dotarea școlilor de circumscripție, conform standardelor aprobate (PREM - BM)
- Pilotarea programului ”1:1 e-learning” în 15 instituții de învățământ
- Renovarea instituțiilor de învățământ gimnazial
- Majorarea cheltuielilor de personal, conform politicii salariale
- Îmbunătățirea programelor de

19888,7

61055,7

55219,8

22041,0

22041,0

58223,2

76974,4

76974,4

16792,5

16792,5

-Formula de finanțare ajustată în anul 2015

100 % de instituții care aplică formula de finanțare

- 5 la sută anual din instituții de învățământ gimnazial, optimizate și reorganizate

-16, 14, 12 elevi per computer, corespunzător în anii 2015,2016,2017

-100 % de instituții asigurate cu computere
- în 15 instituții soft-uri implementate la 50% discipline către anul 2017

per elev , inclusiv coeficienții grupurilor cu CES pentru facilitarea educației incluzive	alimentare				
Costul subprogramului		1461256,5	1573657,5	1567821,6	
Subprogramul 05 „Învățământ special” ” include școlile de tip- internat, școlile-internat cu regim special, școlile – internat auxiliare și școlile-internat sanatoriale și casele de copiii, fiind formă de organizare a procesului de învățământ.					
Scopul subprogramului: Educarea, instruirea, reabilitarea/recuperarea și integrarea educațională, profesională și socială a persoanelor și reformarea sistemului de instituții rezidențiale prin promovarea politicilor.					
A. Probleme cheie - Numărul mare de copii instituționalizați (3100), lipsiți de mediul familial. -Utilizarea ineficientă a mijloacelor alocate pentru instituțiile de tip rezidențial, inclusiv prin menținerea raportului mic copiii/angajat.	A. Acțiuni curente -Menținerea activității curente a instituțiilor de tip internat -Reactualizarea Planului-cadru de transformare a sistemului rezidențial și special de îngrijire a copilului	198653,8	189181,4	189181,4	-Planul-cadru reactualizat în anul 2015 -Circa 4 Instituții rezidențiale reorganizate anual
B. Obiective de politici pe termen mediu -Reintegrarea socio-educationala a copiilor aflați în instituțiile de tip rezidențial. -Reducerea numărului de copii aflați în instituțiile rezidențiale și speciale cu 20%, în anul 2015, și cu 35%, până în anul 2017. -Transformarea, în anul 2015, a cel puțin 10%, iar către anul 2017 – a cel puțin 15% din instituțiile de învățământ de tip rezidențial. -Redirecționarea resurselor financiare în procesul de reorganizare a sistemului rezidențial pentru dezvoltarea	-Reorganizarea sistemului de instituții de tip rezidențial pentru educația și îngrijirea copiilor cu cerințe educaționale speciale. -Reconceptualizarea sistemului special de educație a copiilor cu cerințe educaționale speciale. B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficientă a resurselor -Redirecționarea resurselor financiare de la instituțiile de tip rezidențial reorganizate spre dezvoltarea serviciilor sociale și educaționale alternative	-3841,5	-3860,3	-3860,3	-Circa 600 copii anual excluși din instituțiile rezidențiale -Concepția sistemului special de educație aprobată în anul 2015

serviciilor de educație incluzivă.	<u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u> -Majorarea cheltuielilor de personal, conform politicii salariale -Îmbunătățirea programelor de alimentare	9447,1	11716,0	11716,0	
			37678,2	37678,2	
Costul subprogramului		204259,4	234715,3	234715,3	
Subprogramul 06 „Învățământ liceal” vizează intervenții la nivel de conceptualizare a învățământului liceal, de stabilire a tipurilor de instituții de învățământ liceal, de revizuire a actelor normative ce reglementează funcționarea instituțiilor de învățământ liceal, de asigurare de asigurare a calității și a conexiunilor învățământului liceal cu învățământul superior.					
Scopul subprogramului: Reconceptualizarea învățământului liceal și dezvoltarea competențelor-cheie în contextul eficientizării conexiunii dintre treptele ulterioare de învățământ.					
<u>A. Probleme cheie</u> - Supradimensionarea rețelei instituțiilor de învățământ de tip liceal în raport cu numărul de solicitanți.	<u>A. Acțiuni curente</u> - Asigurarea activității continue a liceelor inclusiv: -consolidarea și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a instituțiilor; -asigurarea programelor de alimentare; -dezvoltarea serviciilor de educație incluzivă în licee etc.	1785776,6	1789639,4	1789750,5	-Circa 13,5 % din numărul total a elevilor studiază în învățământul liceal -100 % de elevi din treapta primară din licee, incluși în programele anuale de alimentare -100% de instituții care aplică eficient formula de finanțare -99% de elevi asigurați cu transport școlar - cadru normativ privind copii cu CES elaborat în anul 2015 -30 la sută de copii evaluați, - -evaluarea tuturor dosarelor depuse în termen real cu acordarea categoriei CES
		32766,0	32766,0	32766,0	
		85215,3	85215,3	85215,3	
		39695,8	39695,8	39695,8	

- Asigurarea insuficientă a serviciilor de transport școlar

- Degradarea fizică și uzura morală a bazei tehnico-materiale și didactice a instituțiilor de învățământ, fapt ce influențează negativ calitatea procesului educațional

-Insuficiența echipamentului și soft-urilor educaționale necesare pentru utilizarea acestora în procesul de predare-învățare-evaluare

-Accesul insuficient al copiilor cu cerințe educaționale speciale la învățământul liceal

-Mecanisme rigide de finanțare a educației incluzive

Cadrul normativ insuficient privind asigurarea implementării educației incluzive

- Perfecționarea actelor normative privind implementarea educației incluzive

B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor

-Redimensionarea rețelei instituțiilor de învățământ în corespundere cu standardele de calitate a instituțiilor de învățământ, cu necesitățile educaționale locale/ regionale și asigurării accesului la studii liceale de calitate pentru fiecare.

corespunzătoare

-10 de servicii de suport create

-30, 50,70 la sută de instituții care corespund standardelor de calitate corespunzător în 2015, 2016, 2017.

B. Obiective de politici pe termen mediu

- Ajustarea rețelei școlare la schimbările demografice

- Implementarea Standardelor de asigurare a calității pentru școlile de circumscripție, conform acordurilor stabilite

- Dotarea cu echipament TIC și implementarea soft-urilor educaționale în procesul de predare-învățare la 4 discipline în 100% licee în 2015

-Armonizarea cadrului normativ național de dezvoltare a educației incluzive în vederea asigurării accesului la o educație de calitate pentru fiecare copil, inclusiv pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale

-Promovarea și asigurarea educației incluzive la nivel de sistem Educațional prin creșterea anuală cu cel puțin 10% a accesului copiilor cu CES la învățământul liceal

-Ajustarea formulei de finanțare per elev , inclusiv coeficienții grupurilor cu CES pentru facilitarea educației incluzive

-Ajustarea formulei de finanțare per elev , inclusiv coeficienții grupurilor cu CES pentru facilitarea educației incluzive

C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017

Renovarea instituțiilor de învățământ liceal

- Majorarea cheltuielilor de personal, conform politicii salariale

- Îmbunătățirea programelor de alimentare

- Dotarea instituțiilor de învățământ de tip liceal cu echipament TIC și asigurarea mentenanței acestuia.

92990,5

33912,4

122731,7

25142,6

33912,4

122731,7

25142,6

-Formulă de finanțare ajustată

- 5 la sută anual din instituții de învățământ liceal, optimizate și reorganizate

-16, 14, 12 elevi per computer, corespunzător în anii 2015,2016,2017

- Utilizarea soft-urilor educaționale în 82 de licee la 4 discipline în anul 2015

- 10% a accesului copiilor cu CES încadrați anual în învățământul liceal

Costul subprogramului		2036444,2	2129103,2	2129214,3	
Subprogramul 08 „Învățământ secundar profesional” include activități ce țin de organizarea procesului de instruire și formare în școlile profesionale și școlile de meserii. În baza <i>Strategiei de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pe anii 2013-2020</i> , învățământul vocațional/tehnic va fi restructurat.					
Scopul subprogramului: Formarea și dezvoltarea unor abilități, competențe și aptitudini profesionale specifice instruirii cadrelor de muncitori calificați pentru ramurile economiei naționale.					
<p><u>A. Probleme cheie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Necorespunderea structurii existente a rețelei instituțiilor de învățământ secundar profesional cu cerințele actuale ale pieței muncii - Necesitatea dezvoltării Standardelor Ocupaționale - Necesitatea dezvoltării Cadrului Național al Calificărilor -Lipsa capacităților instituționale ale Comitetelor sectoriale pentru elaborarea/validarea documentelor menționate -Necesitatea de reactualizare a Nomenclatorului meseriilor (profesiilor) pentru pregătirea cadrelor de formare profesională -Starea deplorabilă a căminelor <p>- Lipsa unor instituții model (lideri în domeniul lor de competență) specializate pe domeniile economiei naționale în procesul de formare profesională</p>	<p><u>A. Acțiuni curente</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Susținerea activității instituțiilor de învățământ secundar profesional: - asigurarea științifică, metodologică și curriculară în învățământul secundar profesional - Renovarea bazei tehnico-materiale a căminelor <p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor.</u></p> <p>- Implementarea Planului de restructurare a rețelei de instituții vocațional tehnice</p>	420998,1	447526,9	447428,9	<p>-11,0 mii de elevi înmatriculați anual în școlile profesionale și școlile de meserii</p> <p>- 5 la sută de cămine renovate anual</p> <p>Plan de restructurare implementat în anul 2017</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Capacități reduse ale Centrului Republican de Dezvoltare a Învățământului Profesional, structură responsabilă de asigurarea științifică, metodologică și curriculară a învățământului secundar profesional - Nivelul redus al asigurării științifice, metodologice și curriculare în învățământul secundar profesional și asigurarea slabă a bibliotecilor cu literatură de specialitate - Baza materială precară, cu echipament învechit, inclusiv echipament TIC, care nu asigură dezvoltarea abilităților profesionale 	<p>Implementarea Nomenclatorului meseriilor (profesiilor) pentru pregătirea cadrelor de formare profesională, a Cadrului Național al calificărilor și aprobarea standardelor ocupaționale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Revizuirea și actualizarea actelor normative privind reglementarea activității antreprenorială și a instituțiilor de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate. - Identificarea a 10 instituții de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate și elaborarea documentației de proiectare a Centrelor de excelență -Proiectarea a 5 Centre de Excelență 	4000,0			<ul style="list-style-type: none"> - Cadru normativ revizuit/actualizat în anul 2016 - 10 Centre de excelență identificate în urma cartografierii în anul 2016 5 Centre de excelență proiectate în anul 2015
<p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea planului de restructurare a rețelei de instituții secundar profesional și mediu de specialitate în dependență de particularitățile teritoriale ale pieței muncii 	<ul style="list-style-type: none"> - Reconstrucția (renovarea și mobilarea) Centrelor de excelență specializate în domeniul/domeniile economiei naționale - Renovarea căminelor de pe lângă Centrele de excelență (3 mln MDL per cămin) 	79000,0	76000,0		<ul style="list-style-type: none"> - 5 Centre de excelență renovate (mobilate), până în anul 2016 -5 Centre de excelență renovate (mobilate), până în anul 2017 - 3 cămine din cadrul Centrelor de Excelență renovate, până în anul 2016 -7 cămine din cadrul Centrelor de Excelență renovate, până în anul 2017
		9000,0	21000,0	5806,6	
		2716,60	5806,60		

<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea și implementarea către anul 2016 a Standardelor Ocupaționale - Consolidarea capacităților/crearea Comitetelor sectoriale pentru principalele ramuri ale economiei naționale 	<ul style="list-style-type: none"> - Renovarea instituțiilor secundar profesional și mediu de specialitate conform Planului de Restructurare, exceptând CE (2.760 mii MDL per instituție) 	22080,0	70000,0	70000,0	<ul style="list-style-type: none"> - 8 instituții renovate pînă în anul 2016 - 25 de instituții renovate pînă în anul 2017 - 25 de instituții renovate pînă în anul 2018
<ul style="list-style-type: none"> - Instituirea a 10 centre de excelență (lideri în domeniul lor de competență) specializate pe domeniile economiei naționale pentru procesul de formare profesională 	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidarea capacităților Centrului Republican de Dezvoltare a Învățământului Profesional prin angajare a 5 unități de personal și renovarea bazei tehnico/materiale a Centrului 	300,0	300,0	300,0	<ul style="list-style-type: none"> - Centrul Republican de Dezvoltare a Învățământului Profesional – entitate eficientă, începînd cu anul 2015
<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea capacităților de coordonare metodologică în învățământul secundar profesional și mediu de specialitate prin consolidarea capacităților Centrului Republican de Dezvoltare a Învățământului Profesional - Asigurarea elaborării suporturilor de curs necesare și dotarea bibliotecilor cu literatură de specialitate 	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea a Standardelor Ocupaționale (cîte 25 mii MDL per SO) 	825,0	825,0		<ul style="list-style-type: none"> - 33 de standarde ocupaționale elaborate și aprobate în anul 2015 - 33 de standarde ocupaționale elaborate și aprobate în anul 2016
	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea Cadrului Național al Calificărilor (CNC) pentru învățământul secundar profesional (cîte 25 mii MDL per calificare) 	825,0	825,0		<ul style="list-style-type: none"> -33 proiecte ale descrierii calificărilor elaborate și aprobate în anul 2015 -33 proiecte ale descrierii calificărilor elaborate și aprobate în anul 2016
	<ul style="list-style-type: none"> Elaborarea curricula pentru sistemul de învățămînt secundar profesional (cîte 25 mii MDL per curriculum) 	300,0	475,0	875,0	<ul style="list-style-type: none"> -12 curricula elaborate în anul 2015 -19 curricula elaborate în anul 2016 -12 curricula elaborate în anul 2017

<p>- Sporirea atractivității învățământului secundar profesional și mediu specialitate prin promovarea cursurilor de antreprenariat, tehnologia informației, limbi străine (engleză, rusă), conducere a autovehiculului</p>	<p>- Editarea materialelor didactice, curricula, suporturilor de curs, materialelor instructive, materialelor pentru orientarea profesională, pentru formarea adulților și dotarea bibliotecilor</p>			10000,0	60 % de instituții asigurate
<p>- Majorarea ponderii instituțiilor, inclusiv și a căminelor instituțiilor, ce au beneficiat de renovarea bazei tehnico-materiale și didactice cu 5% anual</p>	<p>- Dotarea cu echipament TI a instituțiilor de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate conform planului de restructurare (cîte 4 mii MDL per computer) -Dotarea cu echipament și utilaj necesar</p>		15000,0	26260,90	-50 de instituții dotate cu 75 de computere fiecare în 2016
	<p>Achiziționarea soft-urilor educaționale în învățământul secundar profesional și mediu de specialitate conectarea în rețea și instruirea cadrelor didactice în aplicarea TIC în procesul de predare-învățare-evaluare Instruirea cadrelor didactice pe domenii de formare profesională(în fiecare din cele 10 Centre de Excelență) în baza noilor standarde, calificări, curricula elaborate</p> <p>- Implementarea în instituțiile de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate a cursurilor de: tehnologia informației, limbile străine, cursuri opționale de conducere auto</p>	251,3	7410,9	15000,0	20 de instituții dotate cu echipament către anul 2017
	<p><u>C. Actiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u> Elaborarea și implementarea programelor de educație generală și vocațională pentru copiii în detenție</p>				3 meserii/profesii din învățământul secundar profesional și mediu de specialitate meserii/profesii care utilizează soft-uri educaționale în 2016 60 la sută de cadre didactice (incl. maiștri) instruiți către anul 2018
					- 80 la sută din instituții oferă cursuri de limbi străine și curs opțional de conducere auto, în 2016
				500,0	80 la sută de programe elaborate și implementate

	Majorarea burselor elevilor din instituțiile de învățământ secundar profesional cu 10 la sută în anul 2017			5700,0	10 la sută burse majorate în anul 2017
Costul subprogramului		540796,0	649869,4	581371,4	
<p>Subprogramul 09 „Învățământ mediu de specialitate” include colegiile, care asigură pregătirea tehnicienilor, tehnologilor, personalului medical și farmaceutic, altor specialiști în diverse domenii, în conformitate cu nivelul IV al Clasificatorului Standard Internațional al Învățământului. Realizarea acestui subprogram se efectuează de către rețeaua de colegii din Republica Moldova, care se află în subordinea mai multor ministere (Ministerul Educației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății și Ministerul Culturii).</p>					
<p>Scopul subprogramului: Pregătirea cadrelor de specialitate cu caracter aplicativ (tehnicieni, tehnicieni-tehnologi, contabili, economiști, lucrători medicali, specialiști în domeniul artelor etc.) pentru economia națională și sfera socială.</p>					
<u>A. Probleme cheie</u>	<u>A. Acțiuni curente</u>				
-Starea deplorabilă a căminelor	-Susținerea activității instituțiilor de învățământ mediu de specialitate:	441865,5	448138,7	448115,7	-8,0 mii de elevi înmatriculați anual în colegii
- Necorespunderea bazei tehnico-materiale și didactice necesităților de pregătire a specialistului pentru noile condiții de activitate (intelectuală și de producere)	-Renovarea bazei tehnico-materiale a căminelor				- 5 la sută de cămine renovate anual
	-Dotarea și reparația laboratoarelor de specialitate cu profil agricol (8 colegii)	6000,0	6000,0	6000,0	-5 laboratoare model, dotate și reparate anual
	-Gazificarea unui cămin (Colegiul ethnic agricol din Soroca)	1000,0			- Un cămin gazificat în anul 2015
- Necesitatea dotărilor cu echipament TIC, necesităților de pregătire a specialistului pentru noile condiții de activitate	-Procurarea de echipament IT, conectarea în rețea a bibliotecilor și instruirea cadrelor didactice în aplicarea TIC în procesul de predarea-învățare-evaluare		1500,0	1500,0	-Echipament IT procurat în anii 2016, 2017
	<u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u>				
- Necesitatea de reactualizare a Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor adecvat politicilor naționale și internaționale de pregătire a specialiștilor în colegii	- Elaborarea, editarea și procurarea literaturii de specialitate, inclusiv pentru instituțiile cu profil medical, agrar și artistic, din contul mijloacelor obținute din prestarea serviciilor contra plată				- 60 la sută din instituții care beneficiază de dotarea bibliotecilor cu literatură de specialitate, până în anul 2017

<p>- Necesitatea dezvoltării Cadrului Național al Calificărilor și a descrierii calificărilor pentru elaborarea CNC Cadrului Național al Calificărilor</p>	<p>- Consolidarea bazei didactico-materiale, inclusiv TIC și soft-uri, prin crearea parteneriatelor cu agenții economici de ramură și participarea în proiecte investiționale</p> <p>- Modernizarea infrastructurii blocurilor de studii și a căminelor din contul mijloacelor obținute din prestarea serviciilor contra plată</p> <p>- Implementarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, specialităților și calificărilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ mediu de specialitate, Cadrului Național al Calificărilor și curricula la disciplinele de specialitate</p>				<p>- 4 discipline care utilizează soft-uri educaționale în colegii către anul 2017</p> <p>- Cel puțin 50 la sută din instituții de învățământ secundar profesional beneficiari de reparație și dotări moderne, până în anul 2017</p> <p>- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională, specialităților și calificărilor, implementat în anul 2015</p> <p>- 70 curricula elaborată către anul 2017</p> <p>- 45 proiecte ale Cadrului Național al Calificărilor elaborate și aprobate până în anul 2017</p>
<p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu:</u></p>	<p>Renovarea căminelor existente și identificarea perspective de funcționare a acestora în dependență de situația demografică (PPP)</p>	<p>2706,7</p>	<p>5246,7</p>	<p>5246,7</p>	<p>- 5 la sută din căminele existente renovate către anul 2017</p>
<p>- Reconceptualizarea sistemului de învățământ mediu de specialitate</p> <p>- Dezvoltarea bazei tehnico-materiale și didactice a instituțiilor de învățământ mediu de specialitate în 2015-2017</p>	<p>- Implementarea în instituțiile de învățământ mediu de specialitate a cursurilor de antreprenariat,</p>				<p>- 80 la sută din instituții oferă cursuri de antreprenariat, cursuri de</p>

<p>- Dotarea cu echipament TIC și implementarea soft-urilor educaționale la 4 discipline de învățământ general în 2015-2017</p>	<p>tehnologia informației, limbile străine, cursuri opționale de conducere auto</p> <p>- Elaborarea Cadrului Național al Calificărilor (CNC) pentru învățământul mediu de specialitate (cîte 25 mii MDL per calificare)</p> <p>Elaborarea curricula pentru sistemul de învățământ mediu de specialitate (cîte 25 mii MDL per curriculum)</p> <p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p> <p>Majorarea burselor elevilor din instituțiile de învățământul mediu de specialitate cu 10 la sută în anul 2017</p>	<p>400,0</p> <p>400,0</p>	<p>400,0</p> <p>400,0</p>	<p>5800,0</p>	<p>limbi străine și curs opționale de conducere auto, pînă în anul 2016</p> <p>-16 proiecte ale descrierii calificărilor elaborate și aprobate în anul 2015</p> <p>-16 proiecte ale descrierii calificărilor elaborate și aprobate în anul 2016</p> <p>-16 curricula elaborate și aprobate pînă în anul 2016</p> <p>-16 curricula elaborate și aprobate pînă în anul 2017</p> <p>10 la sută burse majorate în anul 2017</p>
<p>Costul subprogramului</p>		<p>452372,2</p>	<p>461685,4</p>	<p>466662,4</p>	
<p>Subprogramul 10 „Învățământ superior” include totalitatea resurselor, proceselor, structurilor și formelor de organizare a studiilor superioare. Realizarea acestui subprogram se efectuează de către rețeaua de universități din Republica Moldova, care se află în subordinea mai multor ministere (Ministerul Educației, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății și Ministerul Culturii).</p>					
<p>Scopul subprogramului: Formarea profesională inițială și continuă a specialiștilor de înaltă calificare în diferite domenii ale economiei naționale.</p>					
<p><u>A. Probleme cheie</u></p> <p>- Ritmul lent de racordare a învățământului superior la standardele europene și scăderea prestigiului învățământului pedagogic</p> <p>- Necesitatea dezvoltării Cadrului Național al Calificărilor, în corespundere cu noua structură a învățământului superior și procesul de asigurare a calității în contextul aderării la Procesul Bologna</p>	<p><u>A. Acțiuni curente</u></p> <p>- Asigurarea reformelor în învățământul superior în contextul formării profesionale a cadrelor calificate pentru economia națională.</p> <p>- Asigurarea cu burse a studenților ciclului I, II și III în învățământul superior, precum și promovarea burselor de merit</p>	<p>494636,7</p> <p>132589,9</p>	<p>504471,1</p> <p>135181,0</p>	<p>523571,1</p> <p>148114,7</p>	<p>- 20,0 mii studenți înmatriculați anual în învățământul superior</p> <p>- 16,5 mii lei cheltuieli medii pentru pregătirea unui student</p> <p>- 70 la sută de bursieri din numărul total de studenți bugetari</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Implementarea unei autonomii financiare fără a avea structuri adecvate și <u>reșurse umane</u> în domeniu - Acordarea doctoratului a statutului de ciclul III, studii superioare de doctorat în învățământul superior - Infrastructură ineficientă sau lipsa acesteia pentru cercetarea universitară; 					<p>-Ciclul III implementat în anul 2015</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea mobilității academice (CEEPUS III) (PAG) 	250,0	250,0	250,0	<ul style="list-style-type: none"> - 100 luni/burse anual
	<ul style="list-style-type: none"> -Susținerea programelor de mobilitate academică de scurtă durată cu România 	450,0	450,0	450,0	<ul style="list-style-type: none"> - 200 luni/ burse anual
<ul style="list-style-type: none"> - Starea deplorabilă a căminelor; sistemele inginerești, inventarul și mobilierul în cămine sînt învechite 	<ul style="list-style-type: none"> -Reparația capitală a căminelor din instituțiile cu profil agrar (reparația acoperișului, fașadei, blocului sanitar, etc.) 	6000,0	6000,0	6000,0	<ul style="list-style-type: none"> 10 la sută de cămine reparate
	<ul style="list-style-type: none"> -Finalizarea construcției clinicii veterinare 	10000,0	15000,0		<ul style="list-style-type: none"> - Clinică veterinară funcțională în anul 2017
	<ul style="list-style-type: none"> - Construcția complexului sportiv 	17000,0	17000,0		<ul style="list-style-type: none"> - Complex sportiv construit în anul 2016
	<ul style="list-style-type: none"> -Modernizarea și reparația capitală a cazangeriei și traseului termic exterior 	5000,0	4000,0	4000,0	<ul style="list-style-type: none"> - Cazangerie și traseu termic dat în exploatare în anul 2017
	<ul style="list-style-type: none"> -Renovarea blocurilor de studii și a căminelor studențești a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice și identificarea perspectivei de funcționare a acestora; 				<ul style="list-style-type: none"> -10 la sută de locuri modernizate în cămin -Blocul central de studii al AMTAP reparat
<p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu:</u></p>					
<ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea condițiilor de trai în 10% din cămine, în perioada 2015-2017 	<ul style="list-style-type: none"> - Renovarea căminelor existente și identificarea perspectivei de funcționare a acestora în funcție de situația demografică (PPP); 	1380,0	5750,0	5750,0	<ul style="list-style-type: none"> - 10 % din numărul căminelor reparate către anul 2016

<p>- Asigurarea reformelor în învățământul superior în contextul formării profesionale a cadrelor calificate pentru economia națională.</p> <p>Asigurarea accesului la învățământul superior</p> <p>- Crearea noii structuri a învățământului superior în trei cicluri și dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor</p> <p>- Perfecționarea și aplicarea normativelor ce stabilesc autonomia financiară, și conformarea la acestea</p> <p>- Crearea și implementarea sistemului de evaluare și asigurarea calității în învățământul superior</p> <p>Dezvoltarea cercetării universitare</p>	<p>- Dezvoltarea parteneriatului public-privat în domeniul renovării căminelor</p> <p>-Constituirea sistemului de învățământ superior în trei cicluri</p> <p>-Evaluarea externă a învățământului juridic superior (ciclul II, studii superioare de masterat)</p> <p>Evaluarea externă a învățământului juridic superior (licență), Ministerul Justiției</p>	<p>1900,0</p>	<p>1900,0</p>		<p>- 10 la sută din instituții de învățământ superior participante în PPP față de anul precedent</p> <p>-Structură nouă creată</p> <p>- Evaluarea externă a a cel puțin 30 programe de master în 17 instituții și programe care formează cadre juridice la specialitatea „Drept”.</p>
	<p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p> <p>- Implementarea unei autonomii universitare reale, inclusiv, reorganizarea și restructurarea administrativă, în scopul optimizării resurselor și îmbunătățirii managementului instituțional și a calității serviciilor de instruire</p> <p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p> <p>-Implementarea ciclului III, studii superioare de doctorat</p> <p>- Dezvoltarea cercetării universitare</p> <p>- Funcționarea tuturor instituțiilor de învățământ superior de stat în condiții de autonomie financiară</p>	<p>15130,5</p>	<p>15130,5</p>	<p>15130,5</p>	<p>- Sistem de învățământ superior în trei cicluri implementat către anul 2017</p> <p>- 100% instituții de învățământ superior de stat activează în condiții de autonomie financiară</p>

	-Majorarea burselor în anul 2017 cu 10 la sută pentru ciclurile I,II,III.			12900,0	10% la sută burse majorate în anul 2017
Costul subprogramului		684337,1	705132,6	716166,3	
Subprogramul 11 „Învățământ postuniversitar „ se realizează prin rezidențiat, secundariat clinic în instituțiile de învățământ superior cu profil medical. Programul cuprinde activitatea IP Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care realizează instruirea în rezidențiatul, secundariatul clinic al cadrelor medicale. Programul încadrează și studiile aprofundate pentru funcționarii publici în cadrul Academiei de Administrare Publică.					
Scopul subprogramului: Îmbunătățirea calității serviciilor educaționale, în scopul pregătirii specialiștilor de performanță. Dezvoltarea resurselor umane în sistemul administrației publice, într-o asigurarea calității înalte a serviciilor publice.					
A. Probleme cheie	A. Acțiuni curente				
- Insuficiența cadrelor medicale cu profil îngust și de înaltă calificare	- Susținerea învățământului postuniversitar, inclusiv prin ajustarea procesului de instruire	57668,7	57668,7	57668,7	- 5 la sută anual din specialiștii în medicină și farmacie care beneficiază de pregătire profesională
- Supraaglomerarea bazelor clinice cu rezidenți și conlucrarea insuficientă cu conducătorii instituțiilor medico-sanitare, în vederea creării condițiilor optime pentru activitatea clinică a rezidenților	- Crearea sistemului de evaluare a calității în învățământul postuniversitar	224,0	224,0	224,0	- Sistem de evaluare a calității învățământului creat în anul 2015 și implementat în anii 2016-2017
- Lipsa sistemului de evaluare a calității învățământului postuniversitar în contextul racordării la Standardelor Operaționale Internaționale (ISO)	<u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u>				
- Necoresponderea cunoștințelor profesionale cu atribuțiile de funcție al angajaților din administrația publică	- Reorganizarea și restructurarea administrativă, în scopul optimizării resurselor și îmbunătățirii managementului instituțional și a calității serviciilor de instruire postuniversitare				- Reorganizare și restructurare administrativă realizată către anul 2017
- Pregătirea insuficientă a cadrelor calificate în domeniul administrației publice	- Racordarea beneficiarilor la bazele clinice în vederea atingerii normativelor pentru instruirea postuniversitară prin rezidențiat (raportul rezident – pacient, rezident – investigație – intervenție)				-Normative realizate anual
- Implementarea unei autonomii financiare fără a avea structuri adecvate și surse umane în domeniu					

<p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu</u></p> <p>- Asigurarea instruirii obligatorie prin rezidențiat și micș orarea deficitului în cadre cu specializări înguste prin asigurarea admiterii în secundariat clinic, în funcție de necesitățile și circumstanțele sistemului</p> <p>- Sporirea calității instruirii postuniversitare, evaluarea procesului de învățământ postuniversitar, în vederea auditului intern anual și obținerea gradului de calitate conform Standardelor Operaționale Internaționale (ISO)</p> <p>- Majorarea cu 10% a numărului beneficiarilor din administrația publică implicați la cursurile de instruire prin majorarea numărului de audienți în grupă</p>	<p>- Realizarea în cadrul Academiei de Administrare Publică a studiilor postuniversitare pentru funcționarii publici în domeniul Administrației Publice</p> <p><u>C. Actiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p> <p>- Majorarea salariilor angajaților, conform politicii noi salariale</p> <p>-Completarea grupelor de audienți cu 10% mai mult ca normativele în vigoare</p>				<p>- 5 la sută din funcționarii publici care au realizat anual studii postuniversitare</p> <p>-Salariu majorat în anii 2015-2017</p> <p>- 10 la sută majorarea în numărului de cursanți în anii 2015-2017</p>
	<p>-Majorarea burselor în anul 2017 cu 10 la sută</p>	1866,8	1070,7	3307,0	- 10 la sută burse majorate în anul 2017
<p><i>Costul subprogramului</i></p>	-	61046,8	60849,8	63086,1	
<p><i>Solicitări suplimentare</i></p>		1223,8	2135,9	2456,5	
<p>Subprogramul 12 „Perfecționarea cadrelor” asigură promovarea politicilor statului în domeniul formării/dezvoltării profesionale continue cadrelor didactice/manageriale și a unui sistem eficient de evaluare a performanțelor cadrelor didactice/manageriale</p>					

Scopul subprogramului: Stabilirea cadrului motivațional pentru formarea continuă a cadrelor didactice/manAGERIALE; Implementarea și promovarea politicii de stat în domeniul formării continue/atestării cadrelor didactice/manAGERIALE

<p><u>A. Probleme cheie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lipsa cunoștințelor specifice cadrelor din instituțiile de învățământ general, care școlarizează copii cu cerințe educaționale speciale - Modificările în statele de personal necesită formări a funcționarilor publici în domeniul elaborării și monitorizării politicilor de dezvoltare - Bază juridică și metodologică insuficientă pentru satisfacerea cererii de formare profesională continuă a cadrelor didactice și manageriale - Formarea insuficientă a cadrelor didactice și manageriale universitare și preuniversitare -Competențe insuficiente a personalului din sistemul educațional pentru implementarea educației incluzive 	<p><u>A. Acțiuni curente</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Susținerea activității continue în perfecționarea cadrelor - Asigurarea și controlul calității instruirii și perfecționării cadrelor medicale cu studii medii de specialitate - Modernizarea procesului de formare continuă prin implementarea noilor forme de instruire, bazate pe tehnologii educaționale și informaționale performante, inclusiv, instruirea la distanță, aplicarea metodelor virtuale de instruire, monitorizarea formării - Crearea condițiilor flexibile de instruire prin implicarea mai multor actori (sector privat, instituții multidisciplinare) (PAG) -Formarea personalului din sistemul educațional în domeniul educației incluzive 	7428,0	7428,0	7428,0	<ul style="list-style-type: none"> - 20% din numărul total al cadrelor didactice care beneficiază anual de formare continuă - Cadrul normativ în domeniul formării profesionale continue aprobat în 2015; 2016; 2017 - Metodologie de formare continuă racordată la programul comunitar LLL și implementată în 2016 -Circa 1800 de cadre didactice și din sistemul educațional formate anual în domeniul educației incluzive
<p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ajustarea sistemului de instruire continuă a personalului didactic, la cerințele educației centrate pe copil, inclusiv, pentru copii cu CES, prin modernizarea modulului psiho-pedagogic 	<ul style="list-style-type: none"> - Sporirea nivelului profesional al corpului profesoral-didactic prin perfecționare la centrele universitare de formare continuă; - Diversificarea oportunităților de prestare a serviciilor de formare continuă a cadrelor din educație, cultură, medicină, agricultură, a cadrelor de conducere și a funcționarilor publici, inclusiv, contra plată: 	1500,0	1500,0	1500,0	<ul style="list-style-type: none"> -1600 cadre didactice instruite la modul psihopedagogic modernizat către anul 2017
		6287,3	6287,3	6287,3	

	<p>- Organizarea formărilor interne a funcționarilor publici și delegarea lor la formări externe din cadrul AAP și altor instituții și organizații naționale și internaționale</p> <p>-Organizarea sesiunii de atestare a cadrelor didactice (avansarea în cariera didactică</p> <p>-Consolidarea capacităților de formare profesională a cadrelor didactice din domeniul arte;</p>	457,2	457,9	457,9	
<p>- Perfecționarea bazei juridice și metodologice, privind formarea continuă a cadrelor, în conformitate cu programul comunitar Life Long Learning (LLL), inclusiv, implementarea metodelor moderne de instruire la distanță în anul 2015</p>	<p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p> <p>- Implementarea sistemului de credite profesionale pentru asigurarea mobilității și dezvoltării profesionale;</p> <p>- Utilizarea sistemului de e-learning în formarea continuă a cadrelor didactice.</p> <p>-Sporirea calității educației incluzive prin formarea cadrelor didactice din sistemul educațional</p>	500,0	500,0	500,0	<p>-5000 de cadre didactice și manageriale atestate către anul 2017</p> <p>-6000 de cadre didactice și manageriale instruite către anul 2017</p> <p>-Sistem implementat în anul 2015</p>
<p>Instituirea/ajustarea structurilor, formelor, unităților de personal etc., pentru asigurarea asistenței psihopedagogice necesare dezvoltării copilului cu cerințe educative speciale (servicii, centre, cadru didactic de sprijin, psiholog, asistent social etc.).</p>					<p>- 10% de cadre didactice instruite anual</p>
<p>- Crearea și implementarea în anul 2015 a unui sistem de formare profesională continuă a cadrelor didactice și manageriale din învățământ, centrat pe acumularea de credite profesionale și autoformare</p>	<p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p> <p>-Implementarea programelor de incluziune profesională a tinerilor specialiști, a programelor de mentorat menite să sprijine debutul în cariera didactică</p>				<p>-10 programe de incluziune profesională elaborate către anul 2017</p>
<p>- Asigurarea formării profesionale continue a 25 cadre didactice în cadrul Protocolului de colaborare în domeniul educației cu</p>	<p>- Organizarea cursurilor de instruire pentru profesorii din Ucraina</p>				<p>- 25 de cadre didactice instruite anual</p>

Ucraina anual.					
Costul subprogramului		16172,5	16173,2	16173,2	
Subprogramul 13 "Servicii generale în educație" reprezintă un ansamblu de activități în vederea suportului implementării serviciilor educaționale, inclusiv prin menținerea serviciilor de asistență psihopedagogică la nivel republican și raional/municipal, cabinetelor metodice, contabilităților centralizate și altor servicii prestate într-un mod centralizat de către autoritățile publice responsabile de educație.					
Scopul subprogramului: Diversificarea serviciilor pentru promovarea politicilor educaționale și dezvoltarea potențialului fiecărui copil.					
A. Probleme cheie - Condiții nefavorabile integrării sociolingvistice a reprezentanților minorităților etnice și a persoanelor migrante	A. Acțiuni curente - Asigurarea activității serviciilor de suport în educație, inclusiv a cabinetelor metodice, serviciilor de asistență psihopedagogică, contabilităților centralizate etc. -Asigurarea cursurilor de limba romana pentru străini - Elaborarea și implementarea programului național pentru îmbunătățirea calității învățării limbii române de către copii și elevii alolingvi - Plata cotizației pentru participarea Republicii Moldova la Inițiativele Consiliului Regional de Cooperare (CRC) Participarea Republicii Moldova la PISA 2015: - plata cotizațiilor (BS) - participarea în grupurile de lucru (BS) - Suport pentru EMIS (sistem informațional de management al educației)(BS)	152949,3	157461,3	229755,0	- Concepția învățării limbii române la nivel preșcolar aprobată
		189,0	189,0	189,0	
		5681,3	5681,3	5681,3	
		100,1	101,6	103,3	
		769,1	781,2	781,2	
		857,8	250,4	255,0	
		549,6	537,5	537,5	
	B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai				

eficace și eficientă a resurselor

C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017

- Lărgirea prerogativelor Cabinetului metodic pe educație artistică extrașcolară și asigurarea funcționalității acestuia.

-Insuficiența cursurilor de limba romana pentru straini

-Activitatea metodică insuficientă, inclusiv a Cabinetului metodic pe educație artistică extrașcolară

Participarea insuficientă a Republicii Moldova la diverse foruri și organizații internaționale și regionale

Capacități reduse a Centrului Republican de asistență psihopedagogică și a serviciilor de asistență psihopedagogică raionale/municipale

B. Obiective de politici pe termen mediu:

- Elaborarea și implementarea Programului național și a planului de acțiuni pentru sporirea calității procesului de învățare a limbii române în instituțiile de instruire în limbile minorităților naționale.

-Asigurarea calității predării limbii române pentru străini prin monitorizarea, evaluarea și îmbunătățirea cursurilor de studiere a limbii române pentru străini
Promovarea vizibilității și imaginii Republicii Moldova pe arena

- 90 de străini instruiți anual

- 30 de participanți instruiți anual

<p>internațională în domeniul educației</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participarea Republicii Moldova la testarea internațională PISA, în anul 2015 <p>-Îmbunătățirea calității sistemului de date și a sistemului informațional de management</p> <p>Îmbunătățirea capacităților Centrului Republican de asistență psihopedagogică și a serviciilor de asistență psihopedagogică, prin acordarea asistenței specialiștilor acestora</p> <p>Îmbunătățirea capacităților Cabinetului metodic pe educație artistică extrașcolară</p>					<p>-EMIS funcțional în anii 2015-2017</p> <p>- acordarea asistenței la 100 % persoane cu necesități</p> <p>-110 instituții de învățământ artistic asistate metodic și Cabinet metodic funcțional</p>
<p>Costul subprogramului 161096,2 165002,3 237302,3</p>					
<p>Subprogramul 14 "Educație extrașcolară" reprezintă rețeaua instituțiilor de învățământ extrașcolar și ansamblul acțiunilor pedagogice extracurriculare și/sau extrașcolare.</p>					
<p>Scopul subprogramului: Diversificarea activităților complementare procesului educațional din toate tipurile de instituții de învățământ, menite să asigure realizarea dreptului copiilor la dezvoltarea aptitudinilor și capacităților mintale și fizice la nivelul potențialului maxim, precum și a dreptului la activități recreative potrivit vârstei (conform art. 29 și 31 ale Convenției privind Drepturile Copilului).</p>					
<p><u>A. Probleme cheie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Accesul limitat (26,1% din contingentul de elevi) la educație extrașcolară, condiționat de varietatea redusă a profilurilor de activitate a instituțiilor extrașcolare actuale 	<p><u>A. Acțiuni curente</u></p> <p>-Susținerea activității instituțiilor extrașcolare, în special în mediul rural, inclusiv prin racordarea profilurilor de activitate a acestora la domeniile de interese ale elevilor</p>	226719,6	227394,0	227394,0	

<p>- Aplicarea metodelor specifice educației formale în educația extracurriculară face neatractive activitățile respective pentru copii</p>					<p>- 35% de copii antrenați în activitățile extrașcolare, inclusiv în mediul rural în anul 2017</p>
<p>- Lipsa în instituțiile de învățământ a unei baze materiale adecvate (tehnică de calcul, utilaje, instrumente, inventar sportiv) pentru organizarea activităților extracurriculare ce nu răspunde domeniilor de interese ale copiilor.</p>					
<p>Starea deplorabilă a Școlii Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern</p>	<p>Reparații capitală a Școlii Republicană Specializate de Hipism și Pentatlon Modern</p>	<p>3000,0</p>			<p>Școala Republicană Specializată de Hipism și Pentatlon Modern reparată capital către anul 2016</p>
<p>-Organizarea odihnei de vară pentru un număr redus de elevi raportat la numărul solicitanților Insuficiența condițiilor de organizare a olimpiadelor la disciplinele școlare</p>	<p>Organizarea odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival</p>	<p>88161,1</p>	<p>88437,9</p>	<p>88437,9</p>	<p>-1100 de copii asigurați cu foi;</p>
	<p>Organizarea olimpiadelor școlare la disciplinele de studii</p>	<p>11879,7</p>	<p>11879,7</p>	<p>11879,7</p>	<p>100 % de olimpiade organizate în raport cu cele programate</p>
	<p>- Organizarea anuală a concursului republican "Pedagogul anului"</p>	<p>540,0</p>	<p>583,2</p>	<p>583,2</p>	<p>-500 de cadre didactice, participanți la concurs</p>
<p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu</u></p>	<p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficientă și eficientă a resurselor</u></p>				
<p>-Asigurarea accesului la educația extrașcolară, a cel puțin 35 la sută din efectivul general de elevi</p>					
	<p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u> Majorarea cheltuielilor de personal, conform politicii salariale</p>	<p>13792,3</p>	<p>17658,0</p>	<p>17658,0</p>	

<p>- Dotarea pînă în 2016 a cel puțin 50 instituții de învățămînt extrașcolar cu echipament pentru organizarea activităților extracurriculare inclusiv de educație fizică și sport -Organizarea odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival</p> <p>- Îmbunătățirea continuă a condițiilor de desfășurare a activităților extrașcolare, crearea condițiilor de îngrijire a animalelor, promovarea sportului de performanță (hipism).</p> <p>Îmbunătățirea condițiilor de organizare a olimpiadelor la disciplinele școlare</p>					<p>- 50 instituții de învățămînt dotate cu echipament pentru activități extracurriculare, inclusiv de educație fizică și sport</p>
Costul subprogramului		344092,7	345952,8	345952,8	
<p>Subprogramul 15, „Curriculum școlar” include Planul-cadru pentru învățămîntul primar, gimnazial, liceal și extrașcolar curricula disciplinelor obligatorii și opționale, manuale școlare și ghiduri metodologice, strategii de predare-învățare-evaluare.</p>					
<p>Scopul subprogramului: Dezvoltarea Curriculumului național, în conformitate cu standardele internaționale existente, asigurarea elevilor și cadrelor didactice cu suporturi didactice.</p>					
<p><u>A. Probleme cheie</u> - Curriculum național supraîncărcat și grad scăzut de relevanță</p>	<p><u>A. Acțiuni curente</u> - Dezvoltarea curriculumului național și a curricula disciplinare, implementarea curricula dezvoltate și descongestionate</p>				<p>- Curricula dezvoltate și descongestionate implementată</p>

<p>- Costurile înalte și inaccesibile ale manualelor de limbă maternă pentru elevii din școlile alolingve, precum și ale setului de manuale pentru copiii din instituțiile de tip rezidențial, inclusiv pentru cei cu cerințe educaționale speciale și din familiile socialmente vulnerabile</p> <p>-Necesitatea unui curriculum modernizat pentru domeniul arte</p> <p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu</u></p> <p>- Asigurarea cu suporturi didactice a elevilor și cadrelor didactice, în baza curricula dezvoltate</p> <p>- Asigurarea cu manuale a elevilor din instituțiile rezidențiale, din familiile socialmente vulnerabile și alte categorii eligibile, prin alocarea anuală a mijloacelor bugetare în vederea compensării costului manualelor</p> <p>- Dezvoltarea curriculumului național în vederea descongestionării conținuturilor disciplinare, diversificarea ofertei opționale pentru elevi</p> <p>Asigurarea evaluării elevilor la finalitatea de treaptă</p>	<p>- Asigurarea cu manuale și suport didactic, și compensarea costurilor în vederea asigurării manualelor pentru elevii din instituțiile rezidențiale și din familii socialmente vulnerabile, precum și a manualelor pentru studierea limbilor minorităților naționale</p> <p>-Elaborarea unui curriculum modernizat pentru disciplinele de profil arte</p> <p>- Desfășurarea evaluării și analiza rezultatelor elevilor la finalitatea de treaptă</p> <p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p> <p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p>	39749,2	27752,6	29264,1	<p>- 100% elevi asigurați cu seturi de manuale, inclusiv prin compensarea costurilor pentru anumite categorii de elevi și</p> <p>100% cadre didactice asigurate cu suporturi didactice</p> <p>-Curriculum modernizat în proporție de 20% în anul 2015; 30% în 2016; 50% în 2017.</p> <p>-100 % de elevi evaluați la finalitatea de treaptă</p>
Costul subprogramului		54811,4	42815,0	44326,5	
Subprogramul 16,,Asigurarea calității în învățământ” include acțiuni de creare a instituțiilor, mecanismelor și procedurilor de asigurare a calității în sistemul de învățământ.					
Scopul suprogramului: Dezvoltarea și realizarea politicii statului privind asigurarea unui învățământ de calitate.					
<u>A. Probleme cheie</u>	<u>A. Acțiuni curente</u>				

<p>- Management deficient de asigurare a calității în învățământ</p>	<p>- Dezvoltarea și implementare Cadrului Național al Calificărilor pentru învățământul superior (ciclul I, ciclul II, doctorat), inclusiv, pentru învățământul pedagogic Calificărilor și dezvoltarea Registrului electronic pentru CNC (PAG)</p>				<p>-3 CNC dezvoltate și editate în 2015 -3 CNC dezvoltate și editate în 2016 -3 CNC dezvoltate și editate în 2017</p>
<p>-Lipsa evaluării interne și externe a programelor și instituțiilor de învățământ superior</p>	<p>- Crearea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional (salarizarea personalului angajat, asigurarea normativă, dezvoltarea standardelor de acreditare, metodologie etc.)</p>	1000,0	1000,0	1000,0	<p>- Registrul de Calificări dezvoltat către anul 2016</p> <p>-Agenție Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional funcțională în anul 2015</p>
<p>- Lipsa evaluării interne și externe a programelor și instituțiilor de învățământ secundar general și vocațional/tehnic</p> <p>- Atractivitate scăzută pentru încorporarea în sistemul educațional a cadrelor calificate</p>	<p>▪ Reorganizarea Agenției de Asigurare a Calității</p>	1295,9	1436,1	1579,7	<p>-Standarde de acreditare elaborate. Metodologie aprobată</p> <p>Agenție reorganizată și funcțională</p>
<p>-Gradul scăzut de eficiență a sistemului de evaluare a rezultatelor școlare</p> <p><u>B. Obiective de politici pe termen mediu:</u></p>	<p>- Sprijinul universităților în dezvoltarea sistemelor de management în asigurarea calității</p>				<p>-Sisteme de management intern al calității în toate instituțiile de învățământ superior în anul 2015</p>
<p>- Elaborarea și implementarea mecanismului de evaluare instituțională internă și externă în învățământul secundar general și vocațional/tehnic către 2016</p> <p>- Promovarea anuală a măsurilor de stimulare a cadrelor didactice, inclusiv a tinerilor specialiști</p>	<p>- Evaluarea internă și externă a instituțiilor și programelor de formare profesională în instituțiile de învățământ vocațional/tehnic și superior (PAG)</p>	1000,0	1000,0	1000,0	<p>-10 la sută de programe de formare profesională evaluate.</p>

<p>- Evaluarea externă a calității învățământului juridic superior din RM în conformitate cu bunele practici europene și principiile Bologna</p>	<p>- Acordarea indemnizației unice tinerilor specialiști angajați în mediul rural .</p>				<p>-1000 de beneficiari din domeniul educației</p>
<p>-Asigurarea eficienței și obiectivității sistemului de evaluare a rezultatelor școlare</p>	<p>Instituirea oficiilor desconcentrate ale Ministerului Educației</p> <p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p>	<p>3158,8</p>	<p>3400,9</p>	<p>3800,0</p>	<p>Oficiile desconcentrate ale ME instituite</p>
	<p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2015-2017</u></p> <p>- Evaluarea programelor de studii și în instituțiilor în învățământul superior</p> <p>- Instituirea Inspectoratului școlar</p>	<p>14438,1</p>	<p>4319,0</p>	<p>3216,4</p>	<p>-10 la sută de programe de licență evaluate; - 10 la sută din numărul de instituții de învățământ superior evaluate și acreditate. Inspectorat școlar instituit</p>
<p><i>Costul subprogramului</i></p>		<p>20892,8</p>	<p>11156,0</p>	<p>10596,1</p>	
<p><i>Solicitări suplimentare</i></p>		<p>7278,2</p>	<p>2720,6</p>	<p>3823,2</p>	
<p><i>Costul Programului</i></p>		<p>7954766,9</p>	<p>8464481,2</p>	<p>8482335,3</p>	
<p><i>Total solicitări suplimentare</i></p>		<p>10502,0</p>	<p>6856,5</p>	<p>8279,7</p>	

3. Distribuirea alocărilor de resurse pe programe/subprograme de cheltuieli în cadrul sectorului ”Învățământ public și serviciile de educație”, pe anii 2013-2017

			Denumirea programului	Total chelt.(mii lei)		Prognoza (mii lei)			Ponderea (%)		
				2013	2014	2015	2016	2017	2015	2016	2017
				executat	aprobat						
88	01	8801	Politicii și management în dom.învățăm	10008,2	54865,4	54915,6	58273,2	58851,5	0,69	0,69	0,69
88	02	8802	Educație timpurie	1653379,1	1822215,3	1746524,6	1887322,9	1887322,9	21,96	22,30	22,25
88	03	8803	Învățământ primar	93601,8	113666,9	115748,9	122772,6	122772,6	1,46	1,45	1,45
			Inv. Secundar (gimn+lice+special+extras)	445122,4							
88	04	8804	Învățământ gimnazial	1104945,3	1322475,3	1461256,5	1573657,5	1567821,6	18,37	18,59	18,48
88	05	8805	Învățământ special	208733,4	192797,5	204259,4	234715,3	234715,3	2,57	2,77	2,77
88	06	8806	Învățământ liceal	1836621,2	2062424,2	2036444,2	2129103,2	2129214,3	25,60	25,15	25,10
88	07	8807	Cercet.șt.aplicate în dom. învățăm.public								
88	08	8808	Învățământ vocațional-tehnic secundar	379767,7	411263,6	540796	649869,4	581371,4	6,80	7,68	6,85
88	09	8809	Învățământ vocațional-tehnic postsecundar	234776,9	445122,4	452372,2	461685,4	466662,4	5,69	5,45	5,50
88	10	8810	Învățământ superior	391031,2	637428,2	684337,1	705132,6	716166,3	8,60	8,33	8,44
88	11	8811	Învățământ postuniversitar	228,2	57668,7	61046,8	60849,8	63086,1	0,77	0,72	0,74
88	12	8812	Perfecționarea cadrelor	10337,4	15663,5	16172,5	16173,2	16173,2	0,20	0,19	0,19
88	13	8813	Servicii generale în educație	382561,3	173180,8	161096,2	165002,3	237302,3	2,03	1,95	2,80
88	14	8814	Educație extrașcolară	325412,2	330237,5	344092,7	345952,8	345952,8	4,33	4,09	4,08
88	15	8815	Curriculum școlar	9630,4	42082,7	54811,4	42815	44326,5	0,69	0,51	0,52
88	16	8816	Asigurarea calității în învățământ	1803	21187,5	20892,8	11156,0	10596,1	0,26	0,13	0,12
			Total pe ramura învățământului	7087959,7	7702279,5	7954766,9	8464481,2	8482335			
			Bugetul de stat, inclusiv	1747760,6	2018851,4	2237216,2	2415025,9	2360580			
			Componenta de baza	1234485,7	1797940,3	2047725,6	2233987,1	2179523			
			mijloace speciale	112814	169637,3	158000	159623,9	159623,9			
			fonduri speciale		14451,3	26712,2	16837,9	16837,9			
			proiecte finanțate din surse externe		36822,5	4778,4	4577	4595,4			
			Bugetele unităților administrativ-teritoriale	5340199,05	5683428,1	5717550,7	6049455,3	6121755			
			Total pe ramura învățământului	7087959,65	7702279,5	7954766,9	8464481,2	8482335			

Nota: Executat 2012 si aprobat 2013 - conform clasificatiei functionale Aprobat 2013 este format din componenta de bază a ME + BUAT (lipseste C/B alte ministere)

Abrevieri:

PAG - Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2014

PDEIRM - Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020

PPP – Prioritățile de politici publice pentru anii 2014-2016

PREM – Proiectul *Reforma Educației în Republica Moldova*